

2023/2129(DEC)

25.1.2024

STANOVISKO

Výboru pre regionálny rozvoj

pre Výbor pre kontrolu rozpočtu

k absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2022, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry (2023/2129(DEC))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Younous Omarjee

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre regionálny rozvoj vyzýva Výbor pre kontrolu rozpočtu, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. pripomína, že výdavky na súdržnosť sú založené na preplácaní nákladov, a preto sú veľmi zložité a náchylnejšie na chyby ako iné výdavkové oblasti; uznáva, že blízkosť ukončenia obdobia 2014 – 2020, flexibilita a dodatočné financovanie sprístupnené prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus (CRII+), CARE a REACT-EU a súbežné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti mohli prispieť k zvýšeniu tlaku na riadiace orgány a príjemcov, a tým aj k počtu chýb;
2. v tejto súvislosti zdôrazňuje inherentné riziká, ktoré tieto súbežné činnosti predstavujú pre všetky orgány zodpovedné za riadenie a kontrolu týchto finančných prostriedkov, a súhlasí s Dvorom audítora, že v tomto konkrétnom kontexte by vnútroštátne orgány potrebovali dodatočnú poradenskú podporu od Komisie;
3. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zjednodušila administratívne postupy s cieľom zabezpečiť zodpovedné a primerané vynakladanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti; zdôrazňuje najmä potrebu ďalšieho zjednodušenia pravidiel, väčšieho využívania zjednodušeného vykazovania nákladov a lepšej účinnosti kontrol ex ante a ex post;
4. berie na vedomie vyhlásenie Komisie¹, v ktorom uvádza, že osobitná pozornosť sa venuje vykonávaniu Fondu na spravodlivú transformáciu (FST) vzhľadom na to, že zdroje z nástroja NextGenerationEU (NGEU) treba vyčerpať do konca roka 2026, ale zdôrazňuje pomerne nedostatočný pokrok v jeho vykonávaní a miere čerpania;
5. víta finančnú flexibilitu pri využívaní kohéznych fondov a zdôrazňuje, že vďaka nej zohrávala politika súdržnosti poprednú úlohu pri riešení krízy spôsobenej ochorením COVID-19, núdzových situácií súvisiacich s vojnou, ako aj energetickej krízy; pripomína však, že logikou tejto politiky je zabezpečiť dlhodobé plánovanie opatrení, ktoré by mali posilniť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť medzi európskymi regiónmi; domnieva sa, že politika súdržnosti po roku 2027 musí poskytovať potrebnú flexibilitu pri využívaní finančných prostriedkov, aby členské štáty a regionálne a miestne orgány mohli vhodne a spoľahlivo riadiť zdroje, a to vždy v súlade s dlhodobými cieľmi politiky súdržnosti;
6. pripomína, že bez toho, aby bola dotknutá potreba podporovať orgány, najmä miestne a regionálne orgány, ako aj príjemcov, aby lepšie dodržiavali výdavkové pravidlá a minimalizovali chyby, najnaliehavejšími problémami, ktoré treba riešiť v oblasti politiky súdržnosti, sú príliš zložité pravidlá a postupy, s potrebou flexibilnejších procesov, a neprimeraná administratívna záťaž, ktorú predstavujú, a účinné zacielenie finančných prostriedkov;
7. poukazuje tiež na opakujúce sa problémy spôsobené pravidelným, a nie výnimočným

¹ Odpovede Komisie na hlavné pripomienky Európskeho dvora audítora (rozpočtové a finančné riadenie v roku 2022, s. 382).

presmerovaním kohéznych fondov do iných oblastí politiky, ako to bolo nedávno v prípade návrhu STEP;

8. poukazuje na význam zákonnosti a správnosti výdavkov na súdržnosť, ako aj na kľúčovú úlohu, ktorú v tejto súvislosti zohrávajú riadiace orgány a orgány auditu; pripomína, že je potrebné zjednodušiť a racionalizovať audity a zamerať sa pri nich na to, čo je potrebné na boj proti podvodom; okrem toho pripomína, že podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027 by orgány členských štátov mali oznamovať všetky prípady podozrenia z podvodu alebo preukázaného podvodu v súvislosti s projektmi financovanými z prostriedkov EÚ, ktoré odhalia, a to aj v prípade, že ich odhalia pred deklarováním výdavkov Komisii;
9. zdôrazňuje významnú úlohu Európskeho úradu pre boj proti podvodom a Európskej prokuratúry v súvislosti s ochranou rozpočtu EÚ; vyzýva všetky členské štáty, aby sa pripojili k Európskej prokuratúre; pripomína, že Európsky prokurátor vo svojom vystúpení pred Výborom pre regionálny rozvoj 25. mája 2023 poznamenal, že v súčasnosti zavedený systém riadenia a kontroly výdavkov EÚ nie je určený na odhaľovanie podvodov a že audity alebo administratívne vyšetrovania zriedka odhaľujú finančnú trestnú činnosť, ktorá má často cezhraničný rozmer; zdôrazňuje, že je potrebné poskytnúť Európskej prokuratúre prostriedky potrebné na plnenie jej povinností; zastáva názor, že posilnená Európska prokuratúra by zákonodarcovi umožnila ďalej zjednodušiť regulačný rámec pre súdržnosť s cieľom zlepšiť implementáciu finančných prostriedkov;
10. víta skutočnosť, že celkovo 24 členských štátov prijalo vnútroštátne stratégie boja proti podvodom, čo by malo zvýšiť ochranu finančných záujmov EÚ; vyzýva na väčšie úsilie v boji proti podvodom na úrovni EÚ a v členských štátoch;
11. vyjadruje znepokojenie nad informáciami, podľa ktorých Komisia plánuje vyplatiť Maďarsku pozastavených 6,3 miliardy EUR z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti výmenou za schválenie pomoci Ukrajine; poukazuje na to, že pozastavené finančné prostriedky by sa Maďarsku nemali uvoľniť, kým sa nápravné opatrenia prijaté maďarskou vládou neosvedčia v praxi;
12. konštatuje, že podľa výročnej správy Európskeho dvora audítorov za rozpočtový rok 2022 je odhadovaná úroveň chybovosti vo výdavkoch v okruhu Súdržnosť, odolnosť a hodnoty 6,4 %, zatiaľ čo úroveň chybovosti podľa odhadov Komisie v rozpätí od 1,8 % do 2,6 % je nad prahom významnosti, ale výrazne nižšie v porovnaní s odhadmi Dvora audítorov²; poukazuje na to, že hoci obe inštitúcie uplatňujú rôzne metodiky, rastúce rozdiely medzi ich hodnoteniami, najmä v oblasti súdržnosti, vyvolávajú veľké obavy;
13. berie na vedomie, že Komisia aj Dvor audítorov označili ako hlavný zdroj nezrovnalostí neoprávnené výdavky, verejné obstarávanie, audítorský záznam a štátnu pomoc; zdôrazňuje, že opakujúce sa chyby, ako sú neoprávnené náklady a projekty, by sa mohli lepšie riešiť s cieľom podporiť riadiace orgány pri znižovaní týchto chýb, ale že by sa to malo robiť spôsobom, ktorý nebude komplikovať riadenie finančných prostriedkov na úkor regionálnych a miestnych orgánov a konečných príjemcov;

² Európsky dvor audítorov, Výročná správa o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2022.

14. upozorňuje na zvýšené riziko zrušenia viazanosti v nadchádzajúcich rokoch a naliehavo vyzýva Komisiu, aby pokračovala v spolupráci s členskými štátmi a regiónmi a posilnila ju s cieľom urýchliť a uľahčiť úplné a správne ukončenie programového obdobia 2014 – 2020, čo týmto orgánom umožní vyvodit' ponaučenia pre vykonávanie prebiehajúceho obdobia;
15. vyjadruje znepokojenie nad tým, že uprednostňovanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v členských štátoch spôsobuje oneskorenia v implementácii finančných prostriedkov podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027; upozorňuje na prípady zlého návrhu, ktoré Európsky dvor audítorov zistil v súvislosti s opatreniami a príslušnými míľnikmi alebo cieľmi v plánoch obnovy; zdôrazňuje, že v plánoch obnovy by sa mali jasne vymedziť všetky míľniky a ciele a že všetky problémy týkajúce sa spoľahlivosti informácií, ktoré členské štáty uvádzajú vo vyhláseniach radiaceho subjektu, by sa mali náležite riešiť;
16. vyzýva členské štáty, aby urýchlili investície zdrojov súdržnosti na podporu tvorby pracovných miest, hospodárskeho rastu, konkurencieschopnosti podnikov, ako aj začlenenía sociálne zraniteľných skupín, a naliehavo vyzýva Komisiu, aby na tento účel prijala konkrétne opatrenia, ako je vytvorenie jednotného kontaktného miesta, ktoré bude konsolidovať informácie týkajúce sa všetkých dostupných finančných prostriedkov vrátane aktualizovaných a podrobných informácií o príjemcoch;
17. poukazuje na zistenia osobitnej správy Dvora audítorov č. 09/2022 o informáciách o výdavkoch v oblasti klímy na roky 2014 – 2020 a víta, že Komisia akceptovala³ tri odporúčania týkajúce sa klimatického významu financovania poľnohospodárstva, potreby zlepšiť podávanie správ o klíme a prepojenia rozpočtu EÚ s cieľmi v oblasti klímy a energetiky;
18. zdôrazňuje význam politiky súdržnosti pri presadzovaní rovnosti medzi ženami a mužmi a vyjadruje poľutovanie nad tým, že v rozpočtovom cykle EÚ nebola rovnosť medzi ženami a mužmi primerane zohľadnená a že Komisia ešte nespĺnila svoj záväzok uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti v rozpočte EÚ; víta však, že Komisia zaviedla metodiku na sledovanie všetkých príspevkov výdavkových programov EÚ k rovnosti medzi ženami a mužmi vo viacročnom rámci na roky 2021 – 2027 a že táto metodika bola skúšobne použitá v návrhu rozpočtu na rok 2023.

³ Odpovede Komisie na hlavné pripomienky Európskeho dvora audítorov (výsledky auditov výkonnosti Európskeho dvora audítorov, s. 388).

**PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY,
KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE**

Spravodajca na vlastnú zodpovednosť vyhlasuje, že informácie mu neposkytol žiadny subjekt ani osoba, ktoré treba uviesť v tejto prílohe podľa článku 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	23.1.2024
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 33 - : 0 0 : 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoș, Corina Crețu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Elżbieta Kruk, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Eric Minardi, Anđelika Anna Moždžanowska, Niklas Nienaß, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Witold Pahl, Alessandro Panza, Tsvetelina Penkova, Wolfram Pirchner, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, Monika Vana
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Franc Bogovič, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Sandro Gozi, Denis Nesci, Mauri Pekkarinen, Rovana Plumb, Bronis Ropė
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Jordi Cañas, Marie Dauchy

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

33	+
ECR	Andzelika Anna Mozdzanowska
ID	Marie Dauchy, Eric Minardi
PPE	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Daniel Buda, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Andrey Novakov, Witold Pahl, Wolfram Pirchner
Renew	Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoș, Jordi Cañas, Sandro Gozi, Mauri Pekkarinen
S&D	Isabel Carvalhais, Corina Crețu, Matthias Ecke, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Tsvetelina Penkova, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
The Left	Younous Omarjee
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Niklas Nienieß, Caroline Roose, Bronis Ropé, Monika Vana
0	-
3	0
ECR	Elzbieta Kruk, Denis Nesci
ID	Alessandro Panza

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania